

Ook de Amsterdamse vogels zijn nu in kaart gebracht. Sijsjes en Drijfsijsjes is een prachtige avifauna van de hoofdstad. Maar het staat ook vol met leuke verhalen over de vaak zeer bijzondere gewoontes van vogels.

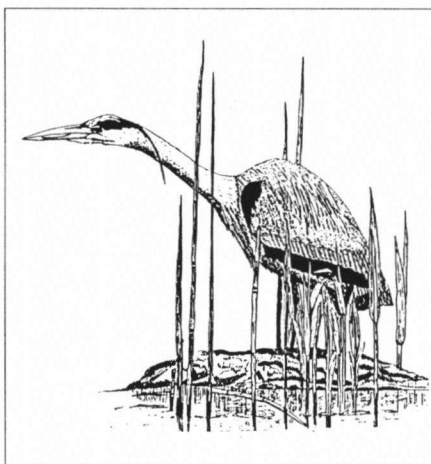
Saskia Belleman

Alle sijsjes en drijfsijsjes van Amsterdam in kaart gebracht

Halsbandparkieten? Nooit van gehoord. Watersnippen, krakeenden en kiekendieven? Wat veel Amsterdammers betreft bestaan er twee soorten vogels: Sijsjes en drijfsijsjes. Lekker overzichtelijk. De wereld is er voor hen onlangs een stuk ingewikkelder op geworden, door de presentatie van het boek *Sijsjes en drijfsijsjes van het Amsterdamse Bureau Stadsecologie*. Tientallen vogelliefhebbers brachten de Amsterdamse vogelbevolking in kaart en stuitten zo op zeker 140 soorten. Ze troffen waterrallen, snorren, bosrietzangers en grote karekieten aan in het Westelijk Havengebied en op de sterk vervuilde voormalige stortplaats Diemerzeedijk. Bergeenden en scholeksters vliegen vrolijk rondom Schiphol en gierzwaluwen en Turkse tortels doen zich graag tegoed aan eetbaar afval midden in de stad.

Amsterdam een stenen jungle waar niets groeit of bloeit? Dat was al moeilijk vol te houden na de verschijning van twee vorige boekwerken. Haring in het IJ, over het rijke leven in Amsterdamse wateren, is sinds de verschijning in 1991 een regionale bestseller.

Drie jaar later volgde Van muurbloem tot straatmadelief waaruit bleek dat in Groot-Amsterdam, een gebied van 320 vierkante

Blauwe reiger

kilometer, ruim 800 verschillende soorten planten voorkomen, waarvan er 70 op de Rode Lijst van bedreigde soorten staan.

De natuur had status gekregen in Amsterdam, maar dat gold nog niet voor de vogels. Juist over de meest zichtbare dieren in de stad was geen overzicht beschikbaar. Het laatste complete werk over de gevederde vrienden stamde uit 1937. In 1990 verscheen *Broedvogels in Noord-Holland*, maar de regio Amsterdam schitterde als een witte vlek op de overzichtskaarten. Sijsjes en drijfsijsjes vult de laatste leemte.

Tientallen vogelaars gingen er voor op pad, telden de dieren, schreven stukken en maakten tekeningen. Honderd procent compleet is het boek niet, zeg-

gen de samenstellers Martin Melchers en Remco Daalder. „Al zoek je nog zo goed, er glipt altijd wel een vogeltje doorheen.”

Stadsnomade

Zo niet de kneu. Die noemen de vogelaars geheel in stadsterminologie een „echte stadsnomade”. De kleine vinken volgen de aftakeling, leven op opgespoten terreinen en worden verdreven door huisje-boompje-beestje-mensen, de aanleg van parkeerplaatsen en de uitbreiding van de havens.

De putter gedijt ook goed in de stad. Met een paar boompjes, of die nu in een havengebied of een hofje staan, is de vogel al tevreden. „Daar heb je weer zo'n soort. Je maakt je druk om de natuur in Nederland, je protesteert tegen kantoorbouw en wegeaanleg, je wordt zelfs lid van de Vogelbescherming en daar heb je weer zo'n vogel die ondanks alle ellende juist enorm vooruitgaat. Koren op de molen van de mensen die menen dat de natuur zich wel aanpast, wat er ook in de wereld gebeurt”, verzucht auteur Daalder.

Natuurlijk ontbreekt de stadsduij niet in het overzicht. Sinds Gert en Hermien is er geen Nederlander meer die niet weet dat die in grote getalen voorkomen op de Dam. Ze leven van granen en

---

brood, maar ook van rondslingerende snacks. De auteurs maken dan ook onderscheid tussen het „slanke, macrobiotische type en het soort dat meer op heeft met Febo.”

Toch is het niet de duif met wie de Amsterdammers de meest innige relatie onderhouden. Dat is de blauwe reiger. Die staat in Frankendaal in de Watergraafsmeer in de deuropening van de keuken te wachten op voedsel. Als dat te lang duurt stappen ze zelfs naar binnen om te kijken of er nog een viskop te bietsen valt.

Een opmerkelijke vriendschap, want dertig jaar geleden beschouwde de mens de reiger als een vijand. De vogels aten vis, maar de mensen ook. Die situatie is 180 graden omgeslagen. Zó sterk dat sommige reigers het dagprogramma van mensen nauwkeurig bestuderen en volgen. Er zijn er die om half twee in Betondorp staan, om half vier bij de pinguïnrots in Artis en daarna gaan ze nog even snel naar het bejaardenhuis aan de Zeeburgerdijk. In Betondorp kloppen ze op de deur als het voer te lang op zich laat wachten

en bij sommige slagerijen wandelen ze doodleuk naar binnen. „Misschien leren de reigers nog wel eens om ijskasten open te maken of mensen hun huissleutels te ontfutselen”, verzucht één van de auteurs van Sijsjes en drijfsijsjes.

(Saskia Belleman is redacteur van het Algemeen Nederlands Persbureau ANP).

Literatuur

Melchers, M. en R. Daalder. 1996 Sijsjes en Drijfsijsjes. De vogels van Amsterdam. Schuyt en Co, Haarlem.